

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Commissie Infrastructuur & Waterstaat
Per e-mail: cie.iw@tweedekamer.nl

Ons kenmerk

23-070-TC.BV

Datum

20-06-2023

Betreft

Geluidshinder, slaapverstoring en gezondheidsschade door luchtvaart

Uw kenmerk

Kenmerk

Contact

Beste leden van de vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat,

In aanloop naar het commissiedebat luchtvaart op 27 juni 2023 met minister Harbers, heeft GGD GHOR Nederland een aantal adviezen voor u met het oog op de publieke gezondheid.

Geluidshinder en slaapverstoring hebben negatieve impact op de gezondheid. Vanuit de wettelijke taak om de publieke gezondheid te bevorderen en beschermen, monitoren de GGD'en in samenwerking met het RIVM en het CBS systematisch de hinder en slaapverstoring door vliegtuiggeluid. Middels deze brief vraagt GGD GHOR Nederland nogmaals aandacht voor de aanbevelingen uit het belevingsrapport geluidshinder en slaapverstoring. Hierover zijn de leden van de vaste commissies voor Infrastructuur en Waterstaat en Volksgezondheid, Welzijn en Sport eerder middels brief geïnformeerd op 26 augustus 2022. Deze brief is nogmaals bijgevoegd.

Effecten slaapverstoring

De functie van slaap is rust te verschaffen aan lichaam en hersenen. Slapen spaart energie, biedt herstel van lichamelijke en mentale inspanning en geeft een prettig gevoel. Verstoorde slaap kan overdag tot uiting komen in een gevoel van vermoeidheid, een algemeen verminderd welbevinden, slaperigheid, verslechtering van de prestatie en toegenomen irritatie. Geluid tijdens de slaap verstoort de herstelfunctie van de slaap. De kans op effecten door verstoorde slaap hangt af van de hoeveelheid en de soort verstoring van de slaap en ook hoe een persoon met de situatie omgaat. De gevolgen van nachtelijk geluid tijdens de slaap zijn vooral onderzocht voor verkeersgeluid (waaronder ook vliegverkeer). Biologische reacties op omgevingsgeluid treden op omdat een persoon, ook als deze slaapt, op 'prikkel' uit de omgeving reageert. Voorbeelden van biologische reacties zijn: reacties van het hart- en vaatstelsel (hartslagversnelling), wakker worden, moeilijker inslapen en meer bewegen tijdens het slapen. Mogelijk beïnvloedt nachtelijk geluid ook de niveaus van (stress)hormonen tijdens de slaap. Nachtelijk geluid kan de ervaren slaapkwaliteit en het algemeen welbevinden negatief beïnvloeden (Gezondheidsraad, 2004).

Uit [onderzoek](#) van GGD GHOR Nederland blijkt dat de slaapverstoring door geluid van vliegverkeer op veel plekken de WHO-norm van 11% overschrijdt. In deelgebied 'Aalsmeer, Bovenlanden/Greenpark' ervaart 30% van de 18-64 jarigen ernstige slaapverstoring. In deelgebied 'Aalsmeer, Oosteinde/Schinkelpolder' ervaart 32% van de 65-plussers ernstige slaapverstoring.

Nieuwe balans

Op 24 juni 2022 heeft het kabinet een besluit genomen om een nieuwe balans te vinden tussen het belang van Schiphol voor Nederland en de kwaliteit van de leefomgeving. Bij het streven naar een gezondere leefomgeving rondom Schiphol, is het van groot belang dat geluidshinder en slaapverstoring significant worden teruggedrongen, via welk scenario dan ook. De belangrijkste aandachtspunten vanuit GGD GHOR Nederland voor het terugdringen van geluidshinder en slaapverstoring zijn:

- Het terugdringen van nachtvluchten en vliegverkeer in de randen van de nacht en pieken te voorkomen door o.a. inzet van stiller materieel
- Het terugdringen van geluidsniveaus door vliegverkeer overdag tot onder 45 dB(Lden) en s'nachts tot 40 dB (Lnight).
- Bij dit alles de richtwaarden van de [WHO voor geluid](#) als uitgangspunt te nemen. Waarbij moet worden opgemerkt dat ook onder de advieswaarden van de WHO er nog ernstige geluidshinder en slaapverstoring is.

GGD GHOR Nederland roept op om de bovenstaande punten, in lijn met de ambities uit de [Luchtvaartnota](#), op te nemen en door te voeren in het nieuwe normenstelsel.

Met vriendelijke groet,

Ton Coenen
Algemeen Directeur
GGD GHOR Nederland